KRAJSKÝ ÚŘAD
JIHOČESKÝ KRAJ
Odbor životního prostředí, zemědělství a lesnictví
Oddělení ochrany přírody, ZPF, SEA a CITES
U Zimního stadionu 1952/2
370 76 České Budějovice

KUCBX01C2N1F

Naše č. j.: KUJCK 50146/2024 OZZL/Hk
Sp. zn.: OZZL 40085/2024/2/peha SS
Vyřizuje: Ing. Petr Hakr
Telefon: 386 720 812
E-mail: hakr@kraj-jihocesky.cz

dle rozdělovníku

Datum: 31. 5. 2024

Rozhodnutí

o odvolání pana Zdeňka Kočera, nar. 14. 3. 1974, trvale bytem Kvítkovice 15, 373 84 Kvítkovice, pana Jaroslava Mráze, nar. 12. 11. 1965, trvale bytem Kvítkovice 8, 373 84 Kvítkovice, a pana Josefa Hošnera, nar. 23. 3. 1965, trvale bytem Kvítkovice 28, 373 84 Kvítkovice, všech shodně ze dne 11. 1. 2024, proti rozhodnutí Magistrátu města České Budějovice, odboru ochrany životního prostředí, č.j. OOZP/12659/2023/SOK, spis. zn. OOZP/10526/2023, kterým byl vydán souhlas orgánu ochrany přírody podle § 12 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, z hlediska vlivu pokácení topolové aleje rostoucí podél pozemní komunikace č. 14321 v k.ú. Kvítkovice u Lipí v části navazující na východní okraj zastavěného území obce Kvítkovice na krajinný ráz.

Výrok

Krajský úřad Jihočeského kraje, odbor životního prostředí, zemědělství a lesnictví, jako příslušný odvolací orgán podle § 89 odst. 1 zák. č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, podle § 67 odst. 1 písm. a) zák. č. 129/2000 Sb., o krajích, ve znění pozdějších předpisů, a jako orgán ochrany přírody podle ust. § 75 odst. 1 písm. d) a § 75 odst. 3 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „zákon"), přezkoumal napadené rozhodnutí v souladu s ust. § 89 odst. 2 správního řádu a po zvážení všech známých skutečností a vyhodnocení důkazů rozhodl v souladu s ust. § 90 odst. 5 správního řádu takto:

Odvolání pánů Zdeňka Kočera, nar. 14. 3. 1974, trvale bytem Kvítkovice 15, 373 84 Kvítkovice, Jaroslava Mráze, nar. 12. 11. 1965, trvale bytem Kvítkovice 8, 373 84 Kvítkovice, a Josefa Hošnera, nar. 23. 3. 1965, trvale bytem Kvítkovice 28, 373 84 Kvítkovice, všech ze dne 11. 1. 2024, proti rozhodnutí Magistrátu města České Budějovice, odboru ochrany životního prostředí, č.j. OOZP/12659/2023/SOK, spis. zn. OOZP/10526/2023, kterým byl vydán souhlas orgánu ochrany přírody podle § 12 odst. 2 zákona s pokácením topolové aleje rostoucí podél silnice III. třídy č. 14321 v katastrálním území Kvítkovice u Lipí v části navazující na východní okraj zastavěného území obce Kvítkovice z hlediska vlivu této činnosti na krajinný ráz, podmíněný obnovou předmětné aleje,

s e z a m í t a j í

a napadené rozhodnutí se potvrzuje.

Odůvodnění

Krajskému úřadu Jihočeského kraje, odboru životního prostředí, zemědělství a lesnictví, byla dne 15. 1. 2024 doručena výše označená odvolání proti vpředu citovanému rozhodnutí Magistrátu města České Budějovice, odboru ochrany životního prostředí, kterým byl dán souhlas orgánu ochrany přírody k pokácení topolové aleje rostoucí podél silnice III. třídy č. 14321 v katastrálním území Kvítkovice u Lipí z hlediska vlivu kácení této aleje na krajinný ráz.

Vzhledem k tomu, že tato odvolání byla zaslána nepříslušnému správnímu orgánu (neboť dle ust. § 86 odst. 1 správního řádu se odvolání podává u správního orgánu, který napadené rozhodnutí vydal), Krajský úřad Jihočeského kraje, odbor životního prostředí, zemědělství a lesnictví, svým usnesením č.j. KUJCK 9979/2024 OZZL/Hk, spis. značka OZZL 6904/2019/4/peha SS, ze dne 19. 1. 2024, postoupil odvolání podle § 12 správního řádu příslušnému správnímu orgánu, který vydal napadené rozhodnutí, tj. Magistrátu města České Budějovice, odboru ochrany životního prostředí, k dalšímu postupu.
Dne 22. 3. 2024 byla tímto správním orgánem krajskému úřadu postoupena (předána) výše uvedená odvolání proti shora označenému rozhodnutí spolu s kompletní spisovou dokumentací.
Krajský úřad Jihočeského kraje, odbor životního prostředí, zemědělství a lesnictví (dále též jen „krajský úřad" či „odvolací orgán"), prostudoval předaný spisový materiál a shledal následující skutečnosti.
Dne 10. 10. 2023 bylo Magistrátu města České Budějovice, odboru ochrany životního prostředí (dále též jen „magistrát města", „správní orgán" či pouze „magistrát"), doručeno podání označené jako žádost o posouzení krajinného rázu. Žadatel, kterým je společnost Správa a údržba silnic Jihočeského kraje, příspěvková organizace, závod České Budějovice, se sídlem Nemanická 2133/10, 377 01 České Budějovice, v podání uvedl, že žádá o posouzení topolové aleje čítající 93 stromů na vpředu uvedené silnici u obce Kvítkovice s tím, zda se nejedná o registrovaný krajinný prvek.
Přílohou žádosti je seznam dotčených dřevin včetně obvodů jejich kmenů, jakož i parcelní čísla pozemků v katastrálním území Kvítkovice u Lipí, na nichž se předmětné dřeviny nacházejí.
Jako důvod kácení je v návrhu uvedeno, že předmětné stromy ohrožují bezpečnost silničního provozu, kořenové systémy jeví známky hniloby, topoly jsou s ohledem na jejich stáří cca 70 let napadeny chorobami a jejich údržba je neperspektivní. Stromy prosychají a dochází u nich k odlamování suchých větví, které rovněž ohrožují bezpečnost silničního provozu.
Stav stromů byl doložen posouzením provedeným Agenturou ochrany přírody a krajiny ČR, Správou CHKO Blanský les (dále jen „AOPK"), ze dne 22. 3. 2022, vydaným pod č.j. 952/JC/22.
Jak je v citovaném posouzení mimo jiné uvedeno, vzhledem k pokračujícímu prosychání a poškození stromů, odpovídajícímu věku a druhu dřeviny s měkkým a křehkým dřevem, je zde vysoké a kontinuální nebezpečí pádu silných větví, a ohrožení bezpečnosti na silniční komunikaci, a to i mimo dobu klimatických extrémů.
Jak dále AOPK uvedla, možnosti zajištění bezpečnosti redukcemi korun a bezpečnostním řezem jsou v tomto případě dosti neefektivní, a představují pouze krátkodobé řešení s nepříliš dobrým výsledkem – dojde k vytvoření neestetických jedinců, kteří budou v brzké době opět prosychat, vyhnívat v řezech, a vyžadovat další nákladnou údržbu, aniž by měly nějakou dlouhodobější perspektivu.
Jako vhodné řešení se tedy dle AOPK jeví spíše obnovení aleje novou výsadbou, zachování přítomnosti aleje stromů v této lokalitě je však zásadní. Alej v této zemědělsky intenzivně využívané lokalitě s velkými lány plní roli větrolamu, čímž omezuje vysychání krajiny a odnášení půdy. Z krajinotvorného hlediska je alej dosti výrazným prvkem, zdaleka viditelným, a dotvářejícím významným způsobem okolí Kvítkovic. V případě povolení ke kácení těchto stromů je proto nutné uložit zároveň odpovídající náhradní výsadbu s tím, že vhodné budou domácí listnaté dřeviny jako javor klen, mléč, lípa srdčitá či dub letní, ovšem s ohledem na velmi specifický vzhled a dlouhodobou oblíbenost této aleje mezi místními se nabízí ale i možnost obnovit alej ve stávající podobě, tj. použít znovu rychle rostoucí topoly se sloupovitým habitem, který stávající alej poměrně rychle funkčně i esteticky nahradí ve stávající podobě.
Magistrát města oznámil dopisem ze dne 17. 10. 2023 zahájení řízení v uvedené věci, tj. posouzení vlivu kácení 93 topolů černých vlašských (*Populus nigra* cv. *Italica*) na pozemcích parc. č. 1003/1, 114/1, 144/12, 144/17, 144/13, 75/9, 75/6, 75/1, 75/8, 75/11, 126 a 122 v katastrálním území Kvítkovice u Lipí na krajinný ráz navrhovateli a dalším účastníkům řízení.
Součástí spisové dokumentace je dále protokol z ústního jednání, které se v dané věci konalo dne 2. 11. 2023 na pozemku p.č. 1003/2 v uvedeném katastrálním území. V protokolu je zaznamenáno, že obec Kvítkovice zastoupená starostou trvá na provedení náhradní výsadby za pokácené stromy.
Oproti tomu vlastníci některých pozemků přilehlých k předmětné pozemní komunikaci vyjádřili s náhradní výsadbou nesouhlas z důvodu nedostatku místa pro výsadbu, ztížením zemědělské činnosti a zhoršením již tak špatné dopravní obslužnosti vzhledem ke špatným rozhledovým poměrům ve vztahu k šíři vozovky.
Dne 3. 1. 2024 vydal magistrát vpředu citované rozhodnutí, kterým souhlasil s pokácením výše uvedené topolové aleje z hlediska vlivu kácení na krajinný ráz, a to za podmínky, že bude předmětná alej obnovena jednodruhovou výsadbou stromů se sloupovitým nebo úzce kuželovitým habitatem.
Proti rozhodnutí podaly odvolání shora jmenované fyzické osoby písemnostmi totožného znění, datované dnem 11. 1. 2024, doručené krajskému úřadu osobním předáním dne 15. 1. 2024.
V odvolání je vyjádřen nesouhlas s novou výsadbou aleje s tím, že bylo provedeno zaměření Správou a údržbou silnic Jihočeského kraje, a z tohoto zaměření je zřejmé, že není dostatečný prostor mezi vozovkou a sousedícími pozemky, a dle § 1017 odst. 1 občanského zákoníku č. 89/2012 Sb. nelze tuto výsadbu realizovat.

Dále je v podání uvedeno, že stávající alej je ve stavu ohrožujícím provoz na pozemní komunikaci a osoby provádějící zemědělskou činnost v její blízkosti. K nové výsadbě není dostatek místa.
Jako dodatek je v dopisu uvedeno, že bylo provedeno zaměření a vykolíkování před místním jednáním konaným dne 2. 11. 2023, a toto zaměření nebylo úřednicí odboru ochrany akceptováno. Zápis z výše uvedeného rozhodnutí (nelze jednoznačně prokázat dostatečný prostor nové výsadby) není pravdivý.
Krajský úřad po posouzení kompletní spisové dokumentace dospěl k následujícím závěrům.
Především krajský úřad ověřil, že napadené rozhodnutí obsahuje standardně formulované poučení o opravném prostředku, podle něhož se lze odvolat ke krajskému úřadu s tím, že odvolání se podává u odboru ochrany životního prostředí magistrátu města. Odvolatelé nicméně přesto zaslali odvolání přímo odvolacímu orgánu, který byl nucen je následně svým vpředu citovaným usnesením postoupit příslušnému správnímu orgánu, který vydal napadené rozhodnutí, tj. Magistrátu města České Budějovice.
Dále se odvolací orgán zabýval otázkou vymezení okruhu účastníků řízení, neboť správné určení okruhu účastníků řízení je v každém okamžiku řízení povinností správního orgánu. Jak krajský úřad shledal, na počátku správního řízení došlo vlivem nedorozumění, když prvoinstanční orgán obdržel od obecního úřadu seznam majitelů všech přilehlých parcel, který magistrát města mylně pokládal za seznam vlastníků stromů, k nesprávnému vymezení okruhu účastníků řízení. Do okruhu účastníků řízení tak byla zahrnuta i řada subjektů, kterých se pokácení předmětné topolové aleje nedotýká, na jejichž vlastnická práva nemá uvedený záměr vliv. Tuto chybu si magistrát uvědomil až ve fázi, kdy byla podaná odvolání proti prvoinstančnímu rozhodnutí.
Tehdy totiž obdržel seznam očíslovaných stromů v Kvítkovické aleji s čísly parcel a označením jejich majitelů, který vzešel z geodetického zaměření a místního šetření.
Tím by se okruh účastníků řízení zúžil prakticky na 3 subjekty, kterými by konkrétně byli pan Jaroslav Mráz, trvale bytem Kvítkovice 8, 373 84 Kvítkovice, pan Zdeněk Kočer, trvale bytem Kvítkovice 15, 373 84 Kvítkovice, a společnost Správa a údržba silnic Jihočeského kraje, příspěvková organizace, se sídlem Nemanická 2133/10, 370 10 České Budějovice.
Navíc je otázka a mohlo by být zvažováno, zda vůbec v řízení o posouzení vlivu kácení dřevin na krajinný ráz, které se samo o sobě nedotkne vlastnických práv, mají být i jiní účastníci řízení než samotný žadatel.
Krajský úřad tyto skutečnosti reflektuje, nicméně nepokládá za účelné v této fázi správního řízení na okruhu účastníků řízení cokoli měnit, a například některé účastníky řízení z účastenství vyloučit (neboť podle ust. § 28 odst. 1 správního řádu bude za účastníka v pochybnostech považován i ten, kdo tvrdí, že je účastníkem, dokud se neprokáže opak), protože na výsledek řízení by takový krok stejně neměl žádný vliv.
Dále krajský úřad shledal, pokud jde o výše citované oznámení o zahájení řízení ze dne 17. 10. 2023, že zde magistrát mimo jiné uvedl, že uvědomuje o zahájení řízení účastníky a dále také občanská sdružení, která uplatnila u správního orgánu postup podle § 70 odst. 2 zákona. Zároveň správní orgán upozornil občanská sdružení na lhůtu pro případné oznámení účasti ve správním řízení. Jak ale krajský úřad zjistil, v rozdělovníku oznámení žádné spolky (občanská sdružení) uvedené nejsou a oznámení o zahájení řízení zřejmě také žádným spolkům adresováno nebylo, nebo o tom alespoň není ve spisu žádný záznam.
Ve vztahu k napadenému rozhodnutí a jemu předcházejícímu správnímu řízení má odvolací orgán ještě jednu poznámku, totiž že ačkoli je ve spisu označena jako řešenou věc vyřizující pouze jedna oprávněná úřední osoba, ve skutečnosti se na vyřizování věci podílel přinejmenším ještě také vedoucí odboru ochrany životního prostředí, který podepisoval jednotlivé písemnosti založené ve spisu (oznámení o zahájení řízení, rozhodnutí, seznámení účastníků řízení s obsahem odvolání). Takový postup není zcela v souladu s § 15 odst. 2 a 4 správního řádu.
Jako drobný nedostatek odvolací orgán nalezl, že prvoinstanční orgán použil k označení účastníků řízení, kteří jsou fyzické osoby, jména, příjmení a adresy trvalého pobytu, ale opomněl uvést datum jejich narození, jež je údajem umožňujícím ve smyslu § 68 odst. 2 správního řádu (náležitosti rozhodnutí) identifikaci účastníka řízení.
Co se týče odvolání podaných proti vpředu citovanému rozhodnutí magistrátu, odvolací orgán nepokládá námitky odvolatelů ve vztahu k předmětu řízení, tedy vlivu záměru (kácení řešené aleje) na krajinný ráz, a ve vztahu k ochraně krajinného rázu vůbec, za relevantní.
Odvolatelé ostatně nenamítají proti kácení stromů v dané aleji (naopak konstatovali, že stávající alej je ve stavu ohrožujícím provoz na pozemní komunikaci a osoby provádějící zemědělskou činnost v její blízkosti), ale vyjádřili (do protokolu z ústního jednání) nesouhlas s náhradní výsadbou z důvodu nedostatku místa pro výsadbu, ztížením zemědělské činnosti a zhoršením již tak špatné dopravní obslužnosti vzhledem ke špatným rozhledovým poměrům ve vztahu k šíři vozovky. V odvolání tedy vznesli námitku proti výše zmíněné podmínce výroku napadeného rozhodnutí, totiž že předmětná alej bude obnovena jednodruhovou výsadbou stromů se sloupovitým nebo úzce kuželovitým habitatem.
Pokud jde o napadené rozhodnutí, krajský úřad u něho neshledal žádné vady, naopak zjistil, že rozhodnutí bylo řádným způsobem odůvodněno, když magistrát podrobně popsal důvody, které jej vedly k vydání kladného rozhodnutí a zároveň ke stanovení podmínky obnovení předmětné aleje.
Jak krajský úřad shledal, orgán 1. stupně postupoval zcela v intencích příslušného zákonného ustanovení, podle něhož bylo rozhodováno, tedy § 12 zákona, a provedl vyhodnocení vlivu uvažovaného záměru na krajinný ráz.

Podle § 12 odst. 1 zákona je krajinný ráz, kterým je zejména přírodní, kulturní a historická charakteristika určitého místa či oblasti, chráněn před činností snižující jeho estetickou a přírodní hodnotu, přičemž zásahy do krajinného rázu, zejména umisťování a povolování staveb, mohou být prováděny pouze s ohledem na zachování významných krajinných prvků, zvláště chráněných území, kulturních dominant krajiny, harmonické měřítko a vztahy v krajině.

Předmětem správního řízení je posouzení vlivu pokácení topolové aleje na krajinný ráz. Jak je uvedeno v odůvodnění napadeného rozhodnutí, alej roste oboustranně podél silnice III. třídy a byla vysazena v 50. letech 20. století. Topoly byly vysazeny v mírně nepravidelných rozestupech a v současné době jsou v aleji četné mezery po již pokácených jedincích. Magistrát konstatuje, že většina stromů v aleji má průměr kmene cca 60-80 cm, výškově jsou jednotlivé topoly téměř uniformní, s výjimkou jedince s odlomenou horní částí koruny.
Dále se prvoinstanční orgán zabýval vymezením dotčeného krajinného prostoru a konstatoval, že předmětná topolová alej prochází napříč sníženinou s poměrně rozsáhlou rybniční soustavou mezi zalesněnými pahorky na úpatí Blanského lesa. Dotčený krajinný prostor zahrnuje většinu volné krajiny v katastrálních územích Kvítkovice u Lipí a Habří u Lipí a části katastrálních území Lipí a Čakovec.
Orgán 1. stupně vycházel při svém hodnocení z Generelu krajinného rázu Jihočeského kraje, dle něhož se dotčený krajinný prostor nachází na pomezí oblastí krajinného rázu Českobudějovická pánev, kde převažuje krajinný typ rybniční a silně urbanizovaná krajina (České Budějovice), a Blanský les s charakteristickým lesním krajinným typem. Zároveň je v překryvu převážně s místem krajinného rázu (MKR) Záboří — Čakov — Dehtář a okrajově s MKR Severovýchodní okrajové partie Blanského lesa. MKR Záboří — Čakov — Dehtář je dle Rozboru udržitelného rozvoje území 2010 pro ORP České Budějovice charakterizováno jako krajina v předpolí Blanského lesa, harmonická krajina, částečně rybniční, včetně architektonicky cenných sídel. MRK Severovýchodní okrajové partie Blanského lesa jsou připsány významné hodnoty přírodního rázu, nacházejí se zde architektonicky a urbanisticky významná sídla (Holašovice, Jankov).
Z přírodních charakteristik byly v dotčeném krajinném prostoru identifikovány Chráněná krajinná oblast Blanský les (II., III. a IV. zóna ochrany), Evropsky významná lokalita Blanský les, památný strom Dub u Kvítkovického rybníka, registrovaný významný krajinný prvek Hrázový porost Kvítkovického rybníka (významné stromořadí), prvky lokálního územního systému ekologické stability včetně interakčních prvků, rybníky Dlouhý u Čakovce, Volský, Podveský, Bojiště, Kvítkovický rybník, Malý hajský rybník, Haberský mlýnský rybník, Starý haberský rybník, Žabinec, Panin rybník, dále Dehtářský potok, bezejmenné toky a četná mimolesní zeleň včetně předmětné aleje.
Prvoinstanční orgán se zároveň zabýval i dalšími kategoriemi krajinného rázu, jako jsou kulturní dominanty krajiny, harmonické měřítko a vztahy v krajině.
Jak vyplývá i z hodnocení magistrátu města, v dotčené oblasti je velmi zachovalá harmonická kulturní krajina, vyznačující se symbiózou osídlení s krajinou, vesnicemi i samotami. Magistrát zmiňuje obec Čakovec, jež je součástí regionu lidové architektury Zábořsko s velmi hodnotným zachovalým souborem vesnic, přičemž upozorňuje na přítomnost celé řady nemovitých kulturních památek, např. venkovskou usedlost čp. 16 v Kvítkovicích, výklenkovou kapličku Nejsvětější Trojice v Kvítkovicích, kapličku sv. Jana Nepomuckého v Habří, tvrz v Habří, pivovar v Habří, tvrz v Čakově, venkovskou usedlost čp. 18 v Čakově a mohylníky u Lipí. Malebnost krajiny dokreslují v intravilánech i okolní krajině četné sakrální stavby, jako Kaple Panny Marie Růžencové, sv. Josefa a sv. Vojtěcha, kvítkovický hřbitov, četné kapličky a kříže. V návaznosti na dotčený krajinný prostor se nachází zříceniny gotizujícího kostela sv. Víta z let 1644-1647. Jak prvoinstanční orgán ochrany přírody podotýká, struktura krajiny a sídel se dle historických map až na velikost bloků orné půdy významně nezměnila minimálně od 19. století. Na druhé straně byla zemědělská činnost v níže položených částech zintenzivněna, s uplatněním melioračních zásahů došlo k rozšíření obhospodařovaných ploch a také scelování pozemků a zjednodušení cestní sítě, mezi negativní jevy patří i vymizení mimolesní zeleně vyskytující se sporadicky na plochách orné půdy, zatímco doprovodná zeleň silnic, vodních toků a rybníků zůstala (zatím) relativně zachována. V té souvislosti orgán ochrany přírody konstatuje, že pravděpodobně z důvodu ochrany půdy před větrnou erozí byla mezi scelenými poli vysázena topolová alej. Ve výše položených a svažitějších místech (na území obce Habří) byla naopak orná půda převedena na louky a pastviny a dochází zde k posouvání hranice lesa směrem do volné (bezlesé) krajiny.
Magistrát města uvádí, že krajinný ráz v dotčeném krajinném prostoru je utvářen zejména geomorfologií terénu a prolínáním kulturních krajin Českobudějovické pánve a Blanského lesa, a estetickou hodnotou v řešeném území je harmonické uspořádání malých sídel, samot, rybníků a zeleně v kulisách Blanského lesa či Českobudějovické pánve v závislosti na místě pozorování.
Předmětná alej je vzhledem k parametrům a umístění dominantou, která však dle magistrátu nepřesahuje měřítko dotčeného krajinného prostoru a nepotírá jiné hodnoty v území, ale naopak určuje identitu okolí Kvítkovic a utváří jedinečnou krajinnou scénu.

Orgán 1. stupně dále konstatuje dle názoru krajského úřadu velmi podstatnou skutečnost, totiž že přestože byly topolové aleje v minulém století hojně vysazovány, v širokém okolí dotčené lokality a celé zájmové oblasti není žádná další alej zachována v takovém rozsahu, co se týče počtu stromů, kompaktnosti a druhové jednotnosti. Alej je krajinotvorným prvkem působícím na vnímání člověka při pohledu z dálky, ale také při průjezdu či průchodu skrz ni. Krajský úřad se v tomto ohledu připojuje k názoru magistrátu města, protože při vlastní návštěvě dotčené lokality si mohl ověřit, že dvojitá řada štíhlých a vysokých topolů lemujících poměrně málo frekventovanou venkovskou silnici III. třídy působí skutečně impozantním dojmem. Tento výrazný prvek v krajině, i vzhledem k jeho rozměrům, délce, počtu stromů, přináší významnou estetickou hodnotu do krajiny, kterou svojí přítomností povyšuje na nebývale atraktivní prostor, který působí až pohádkovým dojmem.
Kromě hodnoty estetické má alej v území navíc i funkci přírodní, což prvoinstanční orgán neopomněl zmínit. Jak magistrát upozornil, aleje jsou biotopem řady druhů rostlin a živočichů, především hmyzu, ptáků, netopýrů a dalších, navíc alej uvedeného rozsahu zcela nezanedbatelně ovlivňuje okolní mikroklima.
Dalšími funkcemi aleje jsou ochrana orné půdy před větrnou erozí, stromy v uvedeném počtu omezují šíření hluku, podílejí se na zachycování prachu a mikročástic atd.

Oproti tomu je dle krajského úřadu třeba vzít v úvahu, že poměrně rozsáhlé zemědělsky využívané pozemky, zejména s ornou půdou, jsou z přírodního hlediska poměrně sterilní, protože jsou využívány k více či méně intenzivní produkci zemědělských plodin, které tvoří převážně jednodruhovou monokulturu na velkých plochách. Pěstované rostliny musí být vzhledem k jejich koncentraci na jednom pozemku intenzivně chemicky ošetřovány proti chorobám a škůdcům a po sklizni plodin má pozemek s ornou půdou téměř charakter pouště vyčleněné z přirozeného přírodního prostředí, která pro živé organismy neposkytuje prakticky žádné podmínky pro přežití.
Při tomto náhledu má ovšem stromořadí podél silnice o to větší význam, protože existence stromů a keřů je zcela nezbytným předpokladem pro udržení přijatelného klimatu a podmínek životního prostředí, neboť dřeviny mají významný a nezastupitelný přínos v plnění mnoha funkcí pro své okolí, jak je uvedeno výše. A pro dřeviny rostoucí podél pozemních komunikací toto platí o to více, že jakožto součást určitého zeleného pásu bývají stromy v zemědělsky intenzivně využívané krajině, kterou pozemní komunikace nižších kategorií často procházejí, prakticky jediným zbytkem živé přírody mezi vyasfaltovanou zpevněnou silnicí a z hlediska biodiverzity víceméně mrtvými, takříkajíc sterilními plochami zemědělských pozemků s ornou půdou, což je alarmující zvláště v souvislosti s uváděnými fakty, že v České republice jsou největší souvislé zemědělské plochy v Evropě, s největšími půdními celky, které nejsou dostatečně členěny krajinnými prvky, jako jsou remízy, zelené pásy, meze, terasy, travnaté údolnice, skupiny dřevin, stromořadí nebo solitérní dřeviny. Stromy u silnice mnohdy představují v krajině jediný záchytný bod, kde mohou např. bezpečně usedat a odpočívat ptáci apod.
Pokud jde o významné krajinné prvky, ty nemají s předmětnou alejí přímou souvislost, takže pokácením aleje by nedošlo k jejich dotčení Řešená alej přitom není významným krajinným prvkem ze zákona a není ani registrovaným významným krajinným prvkem. Za nejbližší významné krajinné prvky označil magistrát Kvítkovický rybník a Dehtářský potok, a konstatoval, že realizací záměru nedojde k jejich poškození nebo zničení. Alej se nachází v těsné blízkosti hranice Chráněné krajinné oblasti Blanský les a pokácením aleje mimo toto území by nedošlo k ovlivnění předmětů ochrany CHKO. Za kulturní dominantu krajiny v dotčeném krajinném prostoru označil orgán 1. stupně samotnou řešenou topolovou alej s tím, že jejím odstraněním bez následné obnovy by tato dominanta, zapadající do zdejší kulturní krajiny, zanikla.
To by pokládal i odvolací orgán, v souladu s názorem magistrátu města, za nepřípustné.

Dále prvoinstanční orgán poznamenává, že harmonie v dotčeném krajinném prostoru je utvářena poměrně heterogenní strukturou krajiny, a odstraněním aleje by došlo ke zjednodušení struktury v centrální části dotčeného prostoru, přičemž by byly otevřeny průhledy přes bloky orné půdy zejména ve směrech sever/severozápad – jih/jihovýchod, a to na vzdálenost až 1,7 km. To by dle magistrátu v některých pozorovacích místech vedlo ke změně vnímání měřítka krajiny, došlo by ke snížení estetické hodnoty krajiny a dotčený krajinný prostor by přišel o krajinotvorný prvek určující jeho identitu. Pokácení aleje proto magistrát pokládá za činnost, která způsobí snížení a změnu krajinného rázu dotčeného krajinného prostoru, a s ohledem na tuto skutečnost požaduje pro zachování této dominanty, jejích funkcí a hodnot její obnovu.

Pokud jde o námitky majitelů přilehlých pozemků, kteří s obnovou aleje nesouhlasí z důvodu nedostatku místa pro výsadbu, ztížení zemědělské činnosti (např. padajícími větvemi a listím) a zhoršení již tak špatné dopravní obslužnosti z důvodu špatných rozhledových poměrů vzhledem k šíři vozovky, magistrát pokládá za uváděný nedostatek místa nedostatečnou šířku pozemků parc. č. 1003/1 a 1003/2 v k. ú. Kvítkovice u Lipí.
Odstranění zmíněné aleje bez její obnovy by nicméně dle krajského úřadu na tomto stavu (tj. nedostatečné šířce předmětných pozemků) nic nezměnilo. Silnice je zde sice skutečně užší, nicméně přesto je z dopravního hlediska poměrně přehledná, protože je víceméně přímá.

Jak dále uvedl magistrát města, stromy byly vysazeny za odvodňovacími příkopy komunikace a některé ve svém plném vzrůstu zasahují na sousední pozemky. V současné době ale rostou na horní hraně příkopů a vhodně tak oddělují odvodňovací systém od zemědělské půdy, přičemž při výsadbě mladých stromků by namítané ztížení zemědělské činnosti spadanými větvemi bylo na dlouhou dobu minimalizováno. Jinými slovy, výsadba směřující k náhradě pokácených stromů a obnovení dotčené aleje by se pozemků odvolatelů neměla víceméně dotknout.

Odvolací orgán podotýká, že také obec Kvítkovice má zájem na provedení náhradní výsadby za pokácené stromy, což je patrné z vyjádření obce zaznamenaného ve výše již zmiňovaném protokolu z ústního jednání.
Úsilí obce o zachování předmětné aleje lze chápat tak, že si obec, která zjevně dbá na péči o kulturní památky a příjemný a funkční veřejný prostor ve svém intravilánu, dobře uvědomuje potřebu udržení příznivého a přívětivého životního prostředí i ve vztahu k okolí obce, která je přirozeně zasazena do půvabného prostředí okolní krajiny.
Předmětná topolová alej lemující příjezdovou cestu do obce Kvítkovice totiž působí jako určitá vstupní brána do obce, na niž se otevírají pohledy již při příjezdu ve směru od obce Dubné, kde předmětná silnice klesá v točitých zatáčkách a nabízí panoramatické výhledy na dotčenou alej v kompozici s blízkým Kvítkovickým rybníkem, přičemž vytváří překrásnou scenérii na pozadí zalesněných kopců Blanského lesa.
Celá řada dalších úchvatných pohledů se pak otevírá ze směrů od Čakovce nebo Habří, anebo i přímo ze samotných Kvítkovic.

Závěrem proto krajský úřad konstatuje, že se shoduje s názorem prvoinstančního orgánu ochrany přírody v tom, že ochranu krajinného rázu je jakožto veřejný zájem nutno považovat za převažující nad případným omezením zemědělské činnosti při hranicích přilehlých pozemků, jehož rozsah navíc ani není nijak podložen či přesněji kvantifikován. Stromořadí v blízkosti zemědělské půdy naopak, jak prvoinstanční orgán ochrany přírody připomíná, přináší benefity v podobě přísunu organické hmoty do půdy prostřednictvím spadaného listí, zadržování vody a podpory malého vodního cyklu, omezení půdní eroze a odplavování orné půdy atd.

Vzhledem k tomu, že krajský úřad neshledal v rozhodnutí, jeho odůvodnění a závěrech magistrátu města žádné nedostatky, vady nebo rozpory, po stránce procesní ani věcné nedošlo ze strany prvoinstančního orgánu k pochybení, napadené rozhodnutí odpovídá reálnému stavu území, přičemž je řádně odůvodněno v souladu s podmínkami aplikovaného zákonného ustanovení, tedy § 12 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny, a zabývá se vyhodnocením vlivu záměru na všechny jednotlivé kategorie krajinného rázu, vyplývající z citovaného zákonného ustanovení, a na druhé straně bere v úvahu aktuální zdravotní stav řešených stromů, a proto jím byl vyjádřen souhlas s činností, která do jisté míry způsobí narušení krajinného rázu, avšak za kompenzace novou výsadbou, přičemž námitky odvolatelů ve vztahu k předmětu řízení, tedy vlivu záměru (kácení řešené aleje) na krajinný ráz, neshledal krajský úřad naopak jako relevantní, rozhodl tak, jak zní výrok rozhodnutí o odvolání vpředu.
S ohledem na to, že prvoinstanční správní orgán předal krajskému úřadu originální dokumenty prostřednictvím pošty (držitele poštovní licence), bude mu odvolací orgán posílat spisovou dokumentaci zpět po nabytí právní moci rozhodnutí o odvolání, a to rovněž poštou jakožto nekonvertovatelné písemnosti.

Poučení

Proti rozhodnutí odvolacího správního orgánu se nelze podle § 91 odst. 1 správního řádu dále odvolat.

Ing. Zdeněk Klimeš
vedoucí odboru

Obdrží účastníci řízení:
Účastník dle § 27 odst. 1 správního řádu (*prostřednictvím datové schránky*):
Správa a údržba silnic Jihočeského kraje, příspěvková organizace, Nemanická 2133/10, 370 10 České Budějovice (*ID datové schránky: cadk8eb*)

Odvolatelé (*na doručenku*):
Zdeněk Kočer, nar. 14. 3. 1974, Kvítkovice 15, 373 84 Kvítkovice
Jaroslav Mráz, nar. 12. 11. 1965, Kvítkovice 8, 373 84 Kvítkovice
Josef Hošner, nar. 23. 3. 1965, Kvítkovice 28, 373 84 Kvítkovice

Účastník dle § 27 odst. 3 správního řádu (*prostřednictvím datové schránky*):
Obec Kvítkovice, Kvítkovice 54, 373 84 Kvítkovice (*ID datové schránky: eqhb6jj*)

Další účastníci (*prostřednictvím datové schránky; na doručenku*):
Zemědělské družstvo „Skalka", Lipí 170, 373 84 Lipí (*ID datové schránky: sxbcxfb*)
Ing. Stanislav Benda, nar. 22. 12. 1967, Sídliště Vyšný 228, Nádražní Předměstí, 381 01 Český Krumlov
Zbyněk Rozboud, nar. 5. 2. 1969, Dubné 170, 373 84 Dubné
Ing. Lavičková Jitka, nar. 18. 6. 1980, Kvítkovice 22, 373 84 Kvítkovice
Josef Hála, nar. 17. 9. 1946, J. Opletala 839/41, 370 05 České Budějovice 2
Pavla Horňáková, nar. 13. 6. 1964, Kaliště u Lipí 56, 373 84 Lipí

Dále obdrží (*prostřednictvím datové schránky*):
Magistrát města České Budějovice, odbor ochrany životního prostředí, náměstí Přemysla Otakara II. č. 1, 370 92 České Budějovice (*ID datové schránky: kjgb4yx*)

Na vědomí (*po nabytí právní moci*):
Magistrát města České Budějovice, odbor ochrany životního prostředí, Náměstí Přemysla Otakara II. 1, 370 92 České Budějovice *+ spis (nekonvertovatelný, poštou)*

Elektronický podpis: 31.5.2024
Certifikát autora podpisu:
Jméno: JUDr. Hana Vendlová
Vydal: PostSignum Qualified CA 4
Platnost do: 23.10.2024 11:13 +02:00